

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Consultatiebureaus & Kritisch prikkers

Jonneke Leijsten

Stagiaire RIVM

Communicatie Rijksvaccinatieprogramma

Master Medical Biology

Afstudeerrichting Wetenschapscommunicatie

Radboud Universiteit Nijmegen

Bron: CJG Urk

Inleiding

Mazelen in Amerika
Besmetting in Disney World

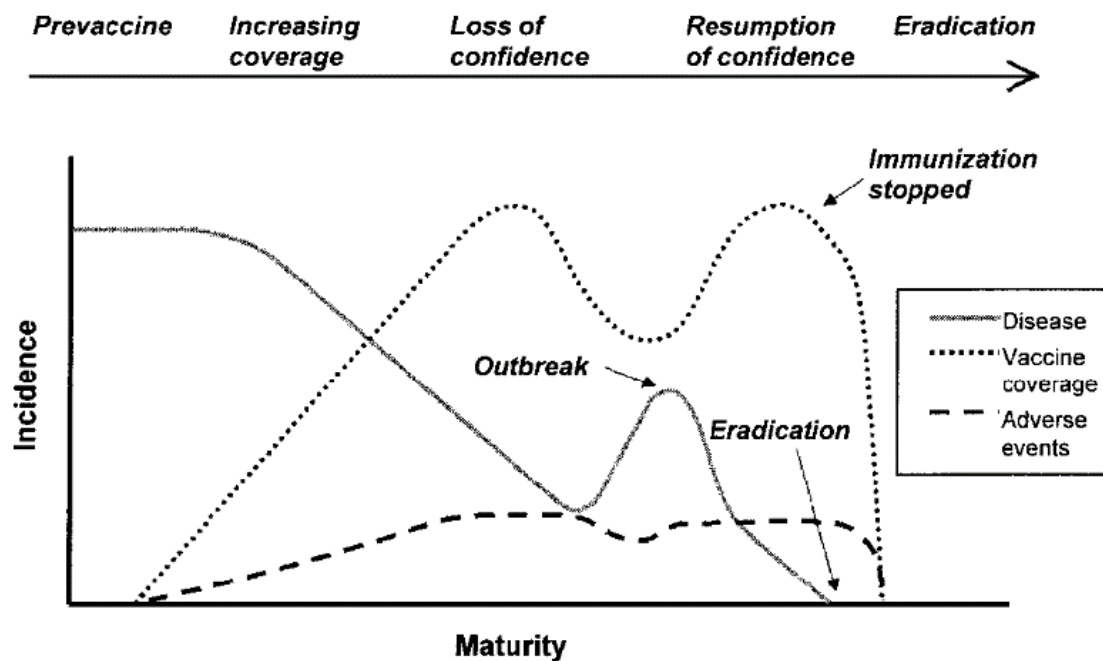

Uitbraak mazelen in Berlijn

Het Probleem

Infectieziekten komen bijna niet meer voor, daarom lijken vaccins minder nodig.

Bron: Chen R. 1999 *Journal: Vaccine*

RIVM versus kritische websites

Want to Know.nl.be
for those who want to know

Vaccinatie Raad

VACCIN VRIJ!
Ouders, artsen en wetenschappers
over vaccins en vaccinvrij opgroeien

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Door Frankema
LEHMISCAAT

Het onderzoek

- Ervaringen van CB-medewerkers in gesprek met kritische ouders
- Ondersteunen van CB-medewerkers bij gesprekken met kritische ouders
- 17 interviews op CBs in verschillende regio's in Nederland

Resultaten

Motivatie CB-medewerkers en verloop van gesprekken

- **Relatie met ouders opbouwen:**

“Ik wil graag dat het laagdrempelig is om het te bespreken en dat ouders weten dat ze hier kunnen komen met hun vragen en zorgen. Of dat altijd zo door ouders wordt ervaren, dat weet ik niet, maar dat is wel wat ik wil bereiken.”

- **Ouders informeren:**

“Ouders zoeken veel op het internet maar vinden daar niet altijd de goede informatie. Dus je moet ze wel goed voorlichten. Ja, ik ben heel erg van de informatie.”

- **Zoveel mogelijk kinderen vaccineren:**

“Je wilt wel heel graag dat ze gevaccineerd worden, dan maar later. Dan zijn ze in ieder geval gevaccineerd.”

- **Open gesprek:**

“Ik vertel ook altijd wel van goh ik zit hier niet om u te overtuigen, het is jullie keuze en jullie kind, maar vraag naar wat je wil weten.”

Resultaten

Omgang met kritische ouders en problemen

- **Zorgen van ouders achterhalen:**

“Ik vraag aan de ouder van, kun je omschrijven waar je bezwaar precies ligt? Wat is nou wat je aan het twifelen maakt?”

- **Corrigeren van onjuist beeld:**

“Als het bijvoorbeeld heel duidelijk is van dat autisme verhaal, dan kan ik duidelijk zeggen dat is niet zo, daar kan ik je zo een stuk voor mee geven waarin staat bewezen dat dat niet zo is.”

- **Keuze respecteren:**

“Als ze eenmaal in weerstand zitten, van nee ik wil het niet. Dan denk ik, dit is trekken aan een dood paard, jullie hebben jullie keuze gemaakt.”

- **Tijd tekort:**

“Een consult is 20 minuten en als het allemaal goed gaat dan kun je dat wel redden, maar als er veel bijzonderheden zijn dan is het echt heel krap.”

- **Nieuwe informatie van ouders vergaren:**

“Soms komen ouders met informatie en dan denk ik, oh ja dat weet ik wel. Maar met sommige dingen denk ik, wat hebben ze nou weer ergens vandaan?”

Resultaten

3 typen twijfelaars

- **Twijfel ouders:**

“Kan het later? Dat is het meest voorkomend, want ze willen het later want het kindje is nog zo jong en zo klein. En kan het minder, minder prikken.”

- **Antroposofische ouders:**

“Sommigen vinden ook dat een aantal van de aandoeningen niet echt genoeg ziekmakend zijn om er een prik voor te geven. En dan vinden ze dat je die beter door kan maken. Net zoals de mazelen bijvoorbeeld.”

- **Kritische ouders:**

“Het immuunsysteem hoeft niet geholpen te worden door chemische troep.”

“En wat je ook wel eens hoort is de reactie, ja maar dat is allemaal leuk, maar jullie zitten hier namens het RIVM, jullie zitten hier om dit te verkopen en het RIVM zit er ook vanuit de overheid. Dus echt dat wantrouwen van klopt dit allemaal wel?”

Conclusie

- Motivatie CB-medewerkers: relatie met ouder opbouwen, ouders informeren en kinderen vaccineren.
- CB-medewerkers gaan het gesprek aan, achterhalen redenen en probeert twijfelende ouder te overtuigen.
- Wanneer ouders duidelijk niet willen vaccineren, gaan CB-medewerkers niet meer in discussie.
- CB-medewerkers komen kennis tekort bij diepe inhoudelijke vragen en hebben het gevoel niets te kunnen doen bij zeer kritische ouders.

Suggesties van CB medewerkers

- Vergroten zichtbaarheid van de transparantie van het RIVM.
- Informatie over voor- én nadelen van vaccinatie evenwichtig presenteren.
- Toon van de brieven en folders aanpassen.
- Meer plaatjes en filmpjes op de website.
- Gesprekstechnieken voor omgang met kritische ouders.
- E-learning om kennisniveau over vaccins in heel Nederland gelijk te krijgen.

